

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt XXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

omnium provinciarum Episcopos adesse, sed binos de singulis provinciis, quos Metropolitanus crediderint esse mittendos, ad eam venire sufficiat. Et quia Anastasius, ut provincialibus potentiam & magnitudinem suam tali modo ostentaret, diutius fortassis quam par erat Episcopos semel congregatos detinebat, quod materiam querelarum Episcopis illis dabat, decernit Leo ut à præstituto tempore ultra quindecim dies, qui conveniant, non retardentur. Nam ista decreta à Leone fuisse post querelas Episcoporum Illyricianorum de factu & arrogantia Anastasij colligitur ex verbis Leonis: *Et te igitur, inquit, frater dilectissime, & eos fratres nostros qui de tuis offenduntur excessibus, cum tamen non similis sit omnibus materia querelarum, hortor & moneo, ut quæ piè sunt ordinata salubriter, que disposita, nulla concertatione turbentur.*

VII. Latet in ultimo mandatorum istorum capite testimonium immoderate cupiditatis Anastasij, tanquam sui ipsius unicum sententiam, ut tyranni solent, præferre voluerit collectis Episcoporum suffragiis; ita ut si fortè in synodo generali actitata fuisset causa de qua non conveniret inter ipsum & Episcopos, sententiam suam putaret in executionem esse mittendam, neglectis provincialium suffragiis. Id mihi collegisse videor ex verbis Leonis: *Si autem in eo, inquit, quod cum fratribus tractandum definiendumve cederis, diversa eorum fuerit à tua voluntate sententia, ad nos omnia sub gestorum testificatione ferentur, ut remotis ambiguitatibus quod Deo placeat decernatur. Ad hunc enim finem omnem affectum nostrum curamque dirigimus, ut quod ad unitatem concordie, & quod ad custodiam pertinet discipline, nulla dissensione violeatur, nulla desidia negligatur.* Admonet deinde illum retinere concordiam cum collegis suis, néve illis imponat onus importabile, sed potius humilitatem sectetur, cujus documentum & exemplum haberet in Christo.

Leo in Decretis
cap. 41.

CAPVT XXVIII.

Synopsis.

I. Anastasio successit Euxitheus, qui relationem de sua ordinatione misit ad Leonem. Anatolius Episcopus CP. sedi sue subicere conatur Episcopos Illyricianos. Quem Leo castigat.

II. Proterius fit Episcopus Alexandrinus post dejectionem Dioscori. Deinde occiditur per vim Timothei Aluri, qui adversus ipsum ordinatus fuerat Episcopus Alexandrinus. Ejus eadem simulque Concilium Chalcedonense vindicare conatur Aegyptij. Contra, Timotheus & qui cum eo erant, petebant cassationem Concilij Chalcedonensis.

III. Anatolij dignitas tum valde surgebat. Huic inique libellum adversus Timotheum obtulerunt Aegyptij, orantes ut synodici literis cunctos orbis Episcopos instrueret; etiam Romanum.

IV. Factum id contra priscum Alexandrina Ecclesia morem, quo receptum erat ut de causis illius Ecclesie referretur ad sedem apostolicam. Anatolius, amplificande auctoritatis suæ cupidus, hanc occasionem avidè arripuit.

V. Leo respondens Anatolio, & ad alios quosdam Episcopos scribens, ad Euxitheum Thessalonicensem scribit nihil cuiquam licere debere adversus Concilium Chalcedonense, & castigandum esse Timotheum.

VI. Leo Imp. de eadem causa scripserat ad Euxitheum. Is verò convocata synodo Illyriciana, Euxichem, Dioscorum, & Timotheum anathematizavit, synodum verò Chalcedonensem confirmavit.

VII. Curæ istius à Leone suscepta testimonium illustre extat in libro Eulogij Episcopi Alexandrini de laude vitæ solitariae.

I. **A**NASTASIO successit Euxitheus anno CDLIII. Opilione V. C. Consule. Is verò, servata consuetudine quæ tum in Ecclesia vigeat inter Episcopos magnarum Ecclesiarum, relationem de sua ordinatione misit ad Leonem Pontificem Romanum, simul postulans, ut ego arbitror, uti privilegia Thessalonicensis Ecclesie rusticum confirmarentur auctoritate ejus. Obsequio illo erga sedem apostolicam defunctum esse Euxitheum testatur ipse Leo in epistola eo anno data ad Iulianum Episcopum Coensensem, quæ nondum edita extat in antiquissimo codice M S. qui fuit olim Dominici Cardinalis Grimani, & hodie servatur Parisiis in bibliotheca sancti Maglorij. Sed antè quam Leonis verba describamus, operæ pretium est referre causam & occasionem scribende istius epistolæ. Anno CDLII. Leo Papa epistolam ad Anatolium CP. Episcopum miserat, in qua primò profitebatur amplecti se definitionem fidei editam in Concilio Chalcedonensi; deinde damnabat ambitum Anatolij, qui secundum locum suæ sedi adversus Nicænorum canonum reverentiam decerni procuraverat in eadem synodo, eaq; ratione etiam Episcopos Alexandria & Antiochia, sed præcipuè Illyricianos, utpote vicinos, sibi subjectos habere instituerat. Anatolius, qui se impatienter ferebat objugatum esse, epistolam illam suppressit, ne repulsam sui ambitus publicaret, ut ait sanctus Leo. Quo factum est ut adversarij fidei in vulgus sparserint Leonem non approbasse fidem Concilij Chalcedonensis. Ea de causa Leo, desiderio Marciani Principis obsecutus, ad Juvenalem Hierosolymorum Episcopum & ceteros Episcopos qui in Chalcedonensi synodo congregati fuerant literas direxit xii. Kal. April. Opilione V. C. Consule, quibus firmare se aiebat quæ Chalcedone defi-

nita erant de fidei regula. Eadem verò die de hoc ipso negotio scribens, uti diximus, ad Iulianum Episcopum Coensensem, hæc ait in codice M. S. Cardinalis Grimani: *Illud etiam nosse te volumus, Anatolium Episcopum post coërcitionem meam in sua presumptione adeo temeritate persistere ut Illyricianos Episcopos ut sibi subscriberent conveniret. Quod nobis Episcopus qui à Thessalonicensi ordinationis nuntius missus est intimavit.*

II. Quis fuerit ille Thessalonicensis Episcopus, à quo relatio de ordinatione sua ad Leonem Pontificem Romanum missa est, non invenio scriptum in illa epistola. Illius verò nomen extat in epistola ejusdem Leonis ad ipsum data post eadem Proterij Episcopi Alexandrini (qui cæsus est anno CDLVII.) tum etiam in elencho eorum Episcoporum ad quos Leo Imp. scripsit de nece ejusdem Proterij. Ordinatus ille fuerat à catholicis Episcopis in loco Dioscori, Dioscori, inquam, qui depositus fuerat auctoritate Concilij Chalcedonensis, & in exilium missus apud Gangras. Quod cum ægrè ferrent hi qui partium erant Dioscori, homines hæretici, Timotheum Ælurum adversus Proterium constituerunt Episcopum in Ecclesia Alexandrina. Multa ergo pericula passus est Proterius, adeo ut militari custodia, ut Liberatus ait, egeret plurimo tempore sui pontificatus. Et ille quidem his periculis evasit vivente Marciano Imperatore. Sed, eo mortuo, Timotheus & qui eum sequebantur venerunt Alexandriam, Proteriumque coëgerunt ad Ecclesiam confugere. Se satis tutum præsidio illo putabat vir sanctus. Sed illuc irumpentes adversarij fidei, illum cum sex sociis occiderunt intra baptisterium, & circumducentes ubique cadaver ejus vulneratum, crudeliterque trahentes per omnia penè civitatis loca, insensibile corpus plagis sine misericordia verberarunt, dividentes illud membratim, & neque parcentes interiora, more canum, gustare illius viri quem nuper habere se Dei & hominum mediatorem putaverant; tradentisque deinceps igni corpus lacerum, etiam cineres disperferunt. Crudelitatis porro istius & inhumanitatis auctor & architectus fuit Timotheus Ælurus. Ita occiso Proterio, supplicationes à catholicis Episcopis Ægypti & à nonnullis Clericis Alexandrinis, qui Constantinopolim ob eam causam venerant, oblatae sunt Leoni Imperatori, quatenus mors vindicaretur Proterij, & expelleretur episcopali sede Timotheus. Sed à parte Timothei quidam Episcopi & Clerici ad imperialem civitatem ascendentes, dederunt & ipsi petitiones Imperatori, petentes in primis in irritum mitti decreta

Tom. II.

Concilij Chalcedonensis, cujus defensores erant Episcopi & Clerici qui exarserant adversus interfectores Proterij. Extant utrumque libelli supplices (sic enim vocantur in epistola Leonis Imp. ad Anatolium Episcopum CP.) in appendice Concilij Chalcedonensis. *Ambarum partium supplicationes Imperator legens, inquit Liberatus Diaconus, & considerans nimis esse grave vexari tanto itinere sacerdotes, quorum aut etas aut infirmitas aut paupertas hunc laborem subire prohibebat, impossibile judicavit eos congregari, (id enim libello suo postulaverant accusatores Timothei) sed scripsit singularum civitatum Episcopis de utroque negotio, consulens quid fieri oporteret, vel de ordinatione Timothei, vel de terminis synodi Chalcedonensis. Rescripserunt illi Chalcedonensem synodum usque ad sanguinem vindicandam, Timotheum verò non solum inter Episcopos non haberi, sed etiam Christiana appellatione privari. Hactenus Liberatus.*

III. Petierant enim catholici ab Imperatore uti de ea re scriberet ad Episcopum Romanum, necnon & ad Antiochenum, Hierosolymitanum, Thessalonicensem, ac fortè alios. Anatolium exceperunt, quòd huic quoque, cujus dignitas tum valde surgebat, libellum porrexissent. Nam Archiepiscopo hujus regie civitatis Anatolio, inquit, declarata est nostris libellis hujusmodi causa. Extat eorum libellus Anatolio oblatus in appendice Concilij Chalcedonensis, in quo fusè enarrant rotum illud negotium, simulque petunt uti Anatolius (pro loci sui auctoritate) gemitus eorum synodici literis indicet sanctissimo Ecclesie Romanæ Pontifici Leoni, necnon & Antiocheno, & Hierosolymitano, atque Thessalonicensi, & Ephesino, vel aliis quibus visum fuerit Ecclesiis, ut omnes, inquit, totius orbis Episcopi cognoscantes ea que presumpta sunt à Timotheo, & quia novitates exercuit contra sanctas regulas & religionem orthodoxam, literis synodicis piissimo & Christianissimo Principi vestraeque sanctitati secundum venerabiles patrum regulas rescribentes, dignam formam, que in hoc placuerit, præbere non differant.

IV. Magni momenti sunt illa verba, neque leviter prætereunda, adeoque etiam alieno loco explicanda. Nam heic vetus Alexandrinae Ecclesie consuetudo apertè violatur relatione ad Constantinopolitanum Episcopum facta & ommissa auctoritate Romani Pontificis. Nam vetus consuetudo poscebat uti causa quæ Alexandrinam Ecclesiam turbabat, ad sedem apostolicam deferretur, ut factum fuerat tempore Dionysij, Athanasij, & Petri Episcoporum Alexandriae. Præterea volunt Ægyptij ut omnes totius orbis Episcopi

L ij

Liberat. cap. 17.

Vide epist. Bonifacii I. ad Episc. Illyric. pag. 76. epistolam Concilij Italici ad Theodos. pag. 101. & Breviculum hist. Eusebian. pag. 120.

copi, adeo que Romanus, moneantur synodici literis Anatolij, nullum in hoc discrimen ponentes inter Episcopum Romanum & ceteros, nisi quod eum primo loco nominant. porro totam rei gerendae auctoritatem in Anatolio constituunt, Papam etiam Leonem illi debere subijci innuentes. Anatolius vero magna auctoritate usus, literas quaeversum scripsit ad omnes Metropolitanos, praecipue vero ad Romanum, ut ipse docet in epistola ad Leonem Imp. scripta, & constat etiam ex epistola LXXIV. sancti Leonis. Vnde colligitur cogitasse Anatolium de acquirenda sedi suae amplissima auctoritate, ad exemplum Papae urbis Romae. Nam & canon XXVIII. Chalcedonensis in hunc sensum conceptus est.

V. Acceptis ergo literis Anatolij, Leo Papa ad Leonem Imperatorem rescripsit debere eum dare operam uti catholicus Episcopus in Alexandrina Ecclesia constitueretur, & ne quid cuiquam liceret adversus Concilium Chalcedonense. Scripsit de eadem causa ad Anatolium, ejus literis respondens, tum etiam ad Basilium Episcopum Antiochenum, Iuvenalem Hierosolymorum, & Euxitheum Thessalonicensem, Kal. Septembr. Constantino & Rufo Consulibus, ut eorum cura innotesceret Episcopis earum partium quanam esset Leonis sententia de fide Concilij Chalcedonensis & de scelestis Timothei Aelurifacioribus. Scripsit, inquam, ad Euxitheum Episcopum Thessalonicensem; ut quia is omnibus Episcopis Illyricianis praeratur auctoritate sedis suae & ex privilegio sedis apostolicae, subiectos sibi Episcopos faceret certiores de toto isto negotio. in quo maxime versabatur Primatum dignitas. Extat Leonis epistola ad Euxitheum in eodem codice M S. Cardinalis Grimani, rei gestae seriem referens, ex qua nos sequentia descripsimus quae faciunt ad institutum nostrum: *Cognitis quae apud Alexandriam hereticorum furore commissa sunt, — fraternitatem vestram credidi admonendam ut sceleratis ausibus sancta constantia resistatis, ne in quoquam nostra communis fides aut repida inveniatur aut trepida. Ut autem haec cohortatio ad omnium fratrum nostrorum & coepiscoporum per Illyricum possit notitiam pervenire, diligentiae vestrae cura prospiciat: quia, quod saepe dicendum est, tota religio Christiana turbatur, si quicumque de his quae apud Chalcedonem sunt statuta convellitur.*

VI. Antea quidem Leo Augustus de eadem causa scripserat ad Euxitheum, uti convocatis Illyricianis Episcopis, quid in commune sentirent de Timotheo & de Chalcedonensi Concilio ad ipsum rescriberet; ut colligitur ex elencho Episcoporum ad quos

missae sunt ejusdem Imperatoris literae, subiecto epistolae ad Anatolium scriptae in appendice Concilij Chalcedonensis. Nam post descriptam Leonis Imp. epistolam ad Anatolium, admonet collector similem epistolam missam esse aliis Metropolitanis Episcopis, quorum nomina & Ecclesiae recensentur. Tum vero, ut docet auctor libelli synodici, Eudoxius Episcopus Thessalonicensis (sic enim vocat eum qui alibi vocatur Euxitheus) synodum congregavit, quae Euxichem, Dioscorum, & Timotheum anathemate notavit, sacram vero Chalcedonensem synodum confirmavit.

VII. Cura istius ab Imperatore Leone suscepta, tum consensus Episcoporum universi orbis pro defensione Concilij Chalcedonensis adversus Aegyptios, id est, Timotheum Aelurum & sequacines ejus, meminit etiam Eulogius Alexandrinus in libro de laude vitae solitariae, in qua haec inter cetera scribit teste Photio: *Narrat a Marciano Chalcedonensem synodum coactam, Leonem Marciano mortuo suspectum summeverum praefuisse, Aegyptios Concilium evertere conatos orbem totum tumultibus implese, impie sicque rumores sparsisse Cyrillum a synodo damnatum, Nestorium receptum fuisse. Quorum, inquit, insanum furorem reprimens Leo, decreta Concilij Chalcedonensis aetiaque cum encyclicis seu circularibus mandatis per totum orbem misit, singulisque Episcopis & Presbyteris necnon iis qui in religiosa & monastica vita celebres habebantur praecipit uti sententiam suam scripto profiterentur. Quod Episcopi numero mille sexcenti prompte sane executi sunt, nemine qui aliter sentiret deprehensio praeter Amphilochium Side Pontificem, qui tamen & ipse paulo post Concilij sententiae subscripsit consentique.*

CAPVT XXIX.

Synopsis.

I. Investigandum deinceps superest quonam demum tempore desierit magna illa Thessalonicensis Episcopi auctoritas in Illyrico. Tum etiam agendum de vicariatu Archiepiscopi prima Iustiniana & Episcopi Corinthiensis.

II. Prima adversus Thessalonicensem Episcopum tentamenta fuere a Theodosio junioris, dein sub Sixto III. Papa, tum sub Leone primo, irriso semper conatu. Sed Archiepiscopus prima Iustiniana felicior fuit quam ceteri.

III. Iustiniana prima, sive Achrida, Iustiniani Augusti patria. Archiepiscopo civitatis illius Imperator subiecit sex provincias, in quas jus omne abrogat Episcopo Thessalonicensi.

IV. Insistit deinde apud Agapetum Papam uti huic Archiepiscopo committerentur vices sedis apostolicae. Sed is assensum Iustiniano noluit.